

A. J. CRONIN

Réztábla

a kapu alatt

fine selection

A . J . C R O N I N

Réztábla

a kapu alatt

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2021

ELSŐ RÉSZ

I

1924 OKTÓBERÉBEN, KÉSŐ DÉLUTÁN, kopott ruhás fiatalember bámult ki a harmadosztályú fülke ablakán. A vonat csaknem üresen kapaszkodott felfelé a Penowell-völgyön keresztül, a walesi tartomány déli részének legkietlenebb vidékén.

Manson reggel óta utazott, kétszer is át kellett szállnia, de most már közeledett célja felé. Itt vár rá, e sivár, elcsúfított tájon, életének első állása, orvosi pályafutásának kezdete.

Fárasztó utazás volt. De még hosszabbá tette a türelmetlen várakozás.

Ezen a szárnyvonalon nem volt dupla sínpár. Jobbra és balra hegyek ágaskodtak a ködös ég felé. Záporeső verte a fülke ablakát. Lépten-nyomon megkezdett tárnák éktelenítették el a hegyoldalt – megannyi sebforradás a táj piszkos testén. Fekete salakdombok. Imitt-amott sovány juhok őgyelegtek, hiába kutatva legelő után. Se fű, se bokor, csak néhány satnya fa, komor kísértetek a csüggesztő kopárságban.

A sínek fordulójánál vörösen izzó kohó tűnt fel. Fényében vagy hús, derékig meztelen munkás látszott, felemelt karjukon és mellkasukon megfeszültek az izmok. Aztán mindez eltűnt egy bánya épületei mögött, de az erő képzete, melyet a látvány felidézett, nem halványult el. Manson mély lélegzetet vett. Benne is erő áradt szét, és váratlan lelkesedés, mert a jövő reménnyel töltötte el.

Már besötétedett, amikor – félórával később – a vonat hirtelen megállt. Megérkeztek Blaenellybe. Ez volt a vonat végállomása, de mintha a világ vége lett volna. Manson megragadta bőrröndjét, és leugrott a peronra. Mohón körülnézett: vajon várja-e valaki?

A füstös lámpa alatt sárgás arcú öregember állt, homlokába csapott kalappal, hosszú esőkabátban. Kaján tekintettel végignézett Mansonon, és barátságatlanul odaszólt neki:

– Maga az új segédorvos, akit Page doktor vár?

– Én vagyok az. Nevem Manson, Andrew Manson.

– Engem meg Thomasnak hívnak. Az öreg Thomas, így mondják többnyire, üssön beléjük a ragya! Én hajtom a kiskocsit. Üjjön be, hacsak nem akar úszni!

Manson feldobta táskáját, és felkapaszkodott az ütött-kopott két-kerekű kocsiba. Thomas is felmászott, kezébe vette a gyeplőt, és elindította a fekete gebét:

– Gyü-hü-hü, Taffy!

Amint keresztülhajtottak a városon, Manson igyekezett körülnézni, már amennyire a szakadó eső engedte. Rendetlenül elszórt kis házakat látott a hegyek tövében. A kocsis hallgatott, bár néha egyegy sötét pillantást vetett utasa felé csöpögő kalapja alól. Manson nem ilyennek képzelte a jó módú vidéki doktor kocsisát. Ez a Thomas züllött külsejű, faragatlan fickó volt, és még büdös is hozzá. Hátározottan faggyúszaga volt.

– Most kapta meg a diplomáját, mi? – szólalt meg végre Thomas. Manson bólintott.

– Mindjárt gondoltam – mondta Thomas diadalmasan, és köpött egyet. Még fölényesebb lett, de közlékenyebb is. – Az utolsó segéd-doktor két héttel ezelőtt ment el. Mind megszöknek innét.

– Miért? – kérdezte Manson, barátságos mosollyal leplezve idegességét.

– Tudja fene. Talán sok a munka, azért is.

– És miért még?

– Majd meglátja hamarosan!

Mint az idegenvezető, ha elhaladnak a katedrális mellett, Thomas rámutatott egy kis házra, melynek kivilágított ajtajából füst és gőz áradt. Thomas magasra emelte ostorát, úgy figyelmeztette Mansont.

– Az a kis bolt a mienk. A feleségemé. Kifőzés. Kétszer egy héten halat is sütünk.

– Talán jó lesz, ha ezt is tudja – tette hozzá gúnyos mosollyal.

Itt véget ért a főutca. A kordé befordult egy rendezetlen mellékútra, üres telkek mellett botorkált egy darabig, aztán megállt egy magános ház előtt. Három majomkenyérfa állt a bejárat mellett, melyen a *Bryngower* felirat díszelgett.

– Itthon vagyunk – mondta Thomas, amint megállította a gébéjét.

Andrew leszállt. Kissé rendbe hozta magát. Az ajtó kinyílt, a hallból világosság szűrődött ki. Egy kövér, apró, negyven év körüli asszony sietett elő. Arca feltűnően erélyes volt, de barátságosan, túl barátságosan mosolygott.

– Jól van, jól van! Ön bizonyára Manson doktor. Jöjjön csak, drágám, jöjjön. Én vagyok a főorvos úr felesége, Mrs. Page. Remélem, jól utazott. Örülök, hogy megjött. Nagy bajban vagyok, amióta a

maga elődje elment. Szörnyű alak volt, mondhatom, kár, hogy nem ismerte. Egy közönséges naplopó. No de nem baj! Most már itt van maga! Jöjjön csak, mindjárt megmutatom a szobáját.

A kis emeleti szobában rézágó volt, nádból font asztalka, mosdó és vödör. Sárga politúros fiókos szekrény egészítette ki a bútort. Mrs. Page szeme – két kis fényes fekete gomb – rátapadt Manson arcára. Szerette volna tudni, tetszik-e neki a szoba.

– Megleszek itt egész jól, Mrs. Page – mondta Manson.

– De meg ám! – Az asszony boldogan megveregette a fiatal orvos vállát. – Remekül meglesz itt, kedvesem. Ha maga tisztességesen fog dolgozni, én is tisztességesen fogok bánni magával. Korrekt beszéd, igaz-e? No, most menjünk, rögtön bemutatam a férjemnek.

Zavartan elhallgatott, és aztán igyekezett természetes hangon, könnyedén kimondani, ami még hátravolt:

– A férjem ugyanis... nem tudom, említettem-e a levelemben... újabban kissé betegeskedik... – Manson nagy meglepetéssel nézett rá. – No de semmi, semmi – sietett az asszony hozzátenni. – Néhány hete ágyban fekszik. De hamarosan rendbe jön. Nehogy véletlenül valami mást gondoljon, dr. Manson!

Andrew tünődve nézett rá. Mi lehet emögött? Az asszony előresietett, a folyosó végén benyitott egy ajtón, és vidáman beszólt:

– Edward! Megjött dr. Manson! Az új asszisztensünk! Üdvözölni akar téged.

Andrew belépett. Hosszúkás, sűrűn elfüggönyözött szobában találta magát. A berendezés komor volt, a kandallóban egy kis tűz pislogott. Edward Page nagy erőlködéssel megfordult ágyában. Hosszú, sovány ember volt, hatvan év körül járhatott, arca nem volt éppen megnyerő, szeme fáradt, de okosan csillogó. Meglátszott rajta, hogy sokat szenved, de már beletörődött.

Andrew-t, amint jobban odanézett, hirtelen rémület fogta el. Mert dr. Page arcának bal fele viaszosan sárga és kifejezéstelen volt, bal vállát sem tudta megmozdítani, és bal karja, amely bénán hevert a kockás takarón, sorvadt kézben végződött. A petróleumlámpa sárga fénye éppen a vánkosokra sütött. Andrew rögtön látta, hogy súlyos és nem új keletű gutaütés eredménye ez. Az asszony hazudott.

Kínos csend nehezedett a szobára.

– Remélem, hogy jól fogja érezni magát nálunk – mondta végre a beteg. Halkan, alig érthetően beszélt, minden szó nehezebbre esett. – Remélem, bírja majd a munkát. Még nagyon fiatal.

– Huszonnégy éves vagyok, uram – mondta Andrew félszegen. – Ez az első állásom, és így... örülök, ha sok munkám lesz, dolgozni akarok...

– Ez már beszéd! – kiáltott fel Mrs. Page. – Ugye mondtam, Edward, hogy most végre egy rendes asszisztenst találtunk!

Page arca mindjobban megdermedt. Csak a tekintete kerülgette Andrew-t. Aztán kilobbant az érdeklődése. Fáradt hangon hozzátette:

– Remélem, hogy sokáig nálunk marad.

– Hogy marad-e?! – sivította az asszony. – Nem is gondol arra, hogy elmenjen. Tudja, dr. Manson, ma kivételesen rossz napja van szegénykének. De nemsokára talpra áll megint, ugye, bogaram?

Lehajolt, és megcsókolta a beteget.

– Hagyjuk pihenni. Most szólok Annie-nek, hogy hozza a vacsorát. Pihenj csak, drágám, pihenj.

Page nem felelt. Megkövesedett fél arca eltorzította szája vonásait. Keze tétován a takaró szélén heverő könyv felé nyúlt. *Európa vadmadarai* – Andrew el tudta olvasni a könyv címét. A béna ember ezzel a gesztussal értésére adta, hogy hagyja már magára.

Ezt bizony nem sejtettem, gondolta Andrew, amikor kilépett a szobából. A *Lancet* utolsó számában olvasta a hirdetést, mely fiatal segédorvost keresett Blaenellybe. Beküldte ajánlatát, és több levelet váltott dr. Page feleségével, de a levelezésben egyetlen szó sem volt arról, hogy dr. Page beteg. És betegsége nem múló incidens, hanem igen súlyos agyvérzés eredménye. Hónapokba telhet, míg újra munkaképes lesz, ha ugyan egyáltalában talpra állhat valaha.

De Andrew lerázta magáról a kellemetlen gondolatot. Ezt elhallgatták előle, hát aztán? Nem asszisztens lesz, hanem egyedül ő végzi majd dr. Page egész munkáját. Nem tesz semmit. Fiatalos lelkesedésében alig várta már, hogy dolgozzék. Minél több vizsgálata lesz, annál jobb!

– Maga egy szerencsés ember – mondta Mrs. Page az ebédlőben.
– Nyugodtan megvacsorázhatik. Ma már nem kell bemennie a rendelőbe. Jenkins elintézte mára.

– Jenkins?

– A patikusom – magyarázta Mrs. Page. – Nagyon ügyes gyerek. És engedelmes, szolgálatkész. Ő csinálta a rendelést, még a beteglátogatást is az utolsó tíz nap alatt. Az itteniek bíznak benne. Még olyan is akad, aki dr. Jenkinsnek titulálja. Helyettesítgeti az uramat, ha muszáj, bár a tudását, mondanom sem kell, említeni sem lehet egy napon a férjemével.

Andrew nagyot nézett. Hiszen sokat hallott már a walesi bánya vidéken uralkodó orvosi állapotokról. Barátai óvták is attól; hogy idejöjjön. De azt mégsem képzelte volna, hogy egy patikussegéd, esetleg nem is az, csak laboráns, betegeket kezeljen heteken keresztül. Nagy önuralmába került, hogy elhallgassa észrevételeit.

Mrs. Page az asztalfőn ült, háttal a kályhának. Vánkost tett maga mögé, kényelmesen elhelyezkedett, és felsóhajtott a kellemes

várákozás izgalmaiban. Megrázott egy kis csengőt, mire egy jól megmosdott, sápadt arcú, középkorú asszony behozta a vacsorát. Amikor belépett, lopva egy pillantást vetett Andrew-ra.

– Jöjjön csak, Annie – mondta Mrs. Page. – Ez itt dr. Manson.

Vajat kent egy szeletke kenyérrre, és a szájába tömte. Annie nem szólt semmit. Alighanem délről maradt hideg marhahúst tálalt Andrew-nak. Mrs. Page azonban meleg hagymás beefsteaket kapott, és egy üveg malátasört. Látható élvezettel szeletelte a zamatos húst, miközben odaszólt Andrew-nak:

– Erősebb vacsorát eszem, mert jóformán alig ebédeltem. Tulajdonképpen diétán élek. A vérnyomásom miatt. Ezért iszom egy korty sört is.

Andrew elszántan birkózott a száraz, rágós marhahússal, és vizet ivott rá. Első felháborodása után elhatározta, hogy humorosan fogja fel a helyzetet. Az asszony önzése és kicsinyessége olyan átlátszó volt, hogy majdnem hangosan nevetett rajta.

Mrs. Page kiváló étvággal, szorgalmasan evett, és nem maradt ideje beszélni. Miután végzett a hússal, kimártogatta a levét, és kiitta a sört az utolsó cseppig. Ajkát nyalogatva kielégülten hátradőlt a székből, nehezen lélegzett, pufók arca kipirult és kifényesedett. Úgy látszik, nem volt még kedve felállni. Bizalmasan, kissé arrogánsan vizsgálta Mansont, mintha számba venné, mit várhat tőle.

Sovány, esetlen fiatalember, kissé merev, haja sötétbarna, arccsontja kiálló. Szeme kék, de álla erélyes.

Homlokát idegesen összeráncolja, de tekintete okos és nyugodt. Blodwen Page nem értett hozzá, de intelligensebb ember rögtön megállapította volna, hogy tiszta kelta típusal áll szemben. De még Mrs. Page is megérezte azt a testi és szellemi erőt, önuralmat és értelmességet, ami Andrew lényéből áradt. Az asszony egyelőre nagyon

meg volt elégedve vele, főképpen azért, mert tiltakozás nélkül be-
érte a sovány vacsorával. Kiéhezett fiatalember, gondolta, de nem
nagy igényű.

– Látom már, hogy jól megértjük majd egymást – mondta elége-
detten, fogait egy hajtűvel piszkálgatva. Elmondta, hogy eddig nem
sok szerencséje volt az asszisztensekkel.

– Nem is képzeli, drágám, mennyi bosszúságom volt velük. Egyik
haszontalanabb volt, mint a másik. Visszaéltek azzal, hogy dr. Page
beteg. Minden az én vállamra nehezedett. Vigyázni kell a praxis-
ra, és a bányatisztviselőket is megfelelően kell kezelni; az üzemveze-
tőt és a többieket. Utóvégre a pénz tőlük jön. Mert tudja, Blaenelly-
ben ez a rendszer. A társaságnak három hivatalos orvosa van. Per-
sze dr. Page a legkiválóbb köztük, és a leghosszabb ideje van már itt,
majdnem harminc éve. Nagy idő ez, ha meggondolja az ember. De
a munkások ahhoz a doktorhoz mehetnek, akihez akarnak, a három
közül. A társulat levon egy bizonyos összeget az emberek fizetésé-
ből, és ezt kapják az orvosok. De nem egyformán, hanem aszerint,
hogy kinek mennyi betege volt. De ez csak a hivatalos orvosokra vo-
natkozik, természetesen. Az asszisztensek fix fizetést kapnak a főnö-
küktől. Minden orvosnak joga van asszisztenseket tartani, ezeknek
semmi közük a társasághoz. Maga például a dr. Page embere. Dr.
Lewisnak is van egy segédje, egy kiállhatatlan alak, Dennynek hív-
ják.

Kimerülten elhallgatott. Műveletlenségében ezt is csak nehezen
tudta előadni. A bőséges vacsora is elfárasztotta.

– Értem, Mrs. Page – mondta Andrew. – Már körülbelül látom
az egész rendszert.

– Hála istennek. Akkor ezen is túl vagyunk – nevetett Mrs. Page
megkönnyebbülten. – Ezzel nem is kell törődnie többet. Sohase

felejtse el, hogy maga dr. Page-nek dolgozik. Ez az fő dolog. Maga megkapja a kialkudott fizetését, magának semmire sincs gondja. Ha több beteg van, ha kevesebb... magának csak dolgozni kell, az egész gond a mienk...

Manson szótlanul, figyelmesen hallgatta. Látta az asszony erőlködését, mely kettős irányú volt: részvétet akart ébreszteni benne maga iránt, de ugyanakkor éreztetni akarta vele azt is, hogy ő parancsol. Most attól tartott, hogy túlságosan barátságos volt a fiatal ségedorvoshoz. Egy pillantást vetett az órára, felállt, és visszadugta a hajtűt zsíros fekete hajába. Száraz, hivatalos hangon odavetette Andrew-nak:

– Az imént jelentkezett egy páciens férje. Williamsnek hívják, Glydar Place 7. Menjen el hozzá tüstént!

II

ANDREW AZONNAL ELINDULT. Örült, hogy mehetett. Örült, hogy lerázhatta magáról azokat a zavaros és ellentmondó benyomásokat, melyeket Blaenellybe való megérkezése és principálisnéjával folytatott beszélgetése keltett benne. Sejtette már, hogyan áll itt a dolog. Mrs. Page ki akarja használni. Férje beteg, egész praxisát neki kell majd ellátnia helyette. Nem így képzelte a dolgot. Űsse kő. A fontos az, hogy végre dolgozhatik, érvényesítheti tudását. Azért tanult. Alig várta, hogy megkezdhesse a betegek kezelését. Önkéntelenül is meggyorsította lépteit. Izgalmas, boldog érzés fogta el, az a tudat, hogy első betegéhez siet.

Az eső még nem állt el. Keresztülvágott a sötét, piszkos háztelken, abba az irányba, melyet Mrs. Page bizonytalanul megjelölt. Végigment a Chapel Streeten. A városka képe kezdett homályosan kialakulni előtte. Boltok és templomok – a Zion, a Hebron, a Bethesda, a Bethel –, elhaladt egy tucat ilyen kis imaház mellett. A nagy szövetkezeti bolt, a Western Countries Bank fiókja. Ez volt a főutca, a völgy legmélyebb vonalában. Az ember úgy érezte, mintha el volna temetve, kétoldalt a nagy hegyek nyomasztóan ránehezdedtek. Kevés

emberrel találkozott. Aztán munkásházak következtek, majdnem egyforma, kék tetős házikók. És a háttérben, a völgy kijáratánál a Blaenelly Hematitművek bányái és ércfeldolgozó telepei terpeszkedtek, örökké izzó fénnel, mely legyezőszerűen nyúlt bele a szürke égbe.

Végre megtalálta a Glydar Place 7-es számú házát. Szíve gyorsabban vert a sietéstől, de az izgalomtól is. Kopogott. Az ajtó tüstént kinyílt. A konyhába vezették, melynek fülkéjében feküdt a beteg. Fialtal nő volt, egy Williams nevű kohómunkás felesége.

Rége, a klinikán, prof. Lamplough osztályán, a demonstrációhoz összegyűlt diákok tömegében gyakran elképzelte azt a jelenetet, amikor kész orvos lesz, és megvizsgálja első páciensét. A nagy pillanat, pályájának igazi kezdete, íme, bekövetkezett. Itt nem volt professzor, nem voltak kollégák, hogy útbaigazítsák és bátorítsák. Egyedül állt az eset előtt, melyet most saját erejéből kell felderítenie és kezelnie. Elszorult a szíve. Érezte, hogy milyen ideges, milyen tapasztalatlan, mennyire nincs felkészülve a nagy feladatra.

A páciens férje ott állt mellette a zsúfolt, rosszul világított, kőpadlós helyiségben. Andrew lelkiismeretesen, alaposan megvizsgálta a beteget. Az asszony rossz bőrben volt, annyi bizonyos. Panaszkodott, hogy rettentően fáj a feje. Hőmérséklet, pulzus, nyelv csupa aggasztó jel. De minek a jele? Mi a diagnózis? Ez a kérdés dobolt Andrew agyában, miközben feszült figyelemmel újra megvizsgálta a páciensét. Első páciensét. Nem szabad túlzásba vinnie az óvatosságát. De hátha végzetes hibát követ el, jóvátehetetlen baklövést? És hátha – ami még ezerszer rosszabb lenne – egyáltalában nem tudja megállapítani a diagnózist? Nem mulasztott el semmit. Tekintetbe vett mindent, abszolúte mindent. De mégis habozott a megállapítással, birkózott a megoldandó problémával, kétségbeesetten erőlködött,

hogy el tudja skatulyázni az észlelt tüneteket valamely ismert betegségbe. Végül, amikor látta, hogy a vizsgálatot nem nyújthatja tovább, lassan kiegyenesedett, eltette sztetoszkópját, és még mindig nem tudta, mit mondjon.

– Meghűlés? – kérdezte a férj.

– Olyasmi – mondta Andrew töprengve.

– Mindjárt gondoltam – szólt Williams. – A feleségem három nappal ezelőtt nagyon megfázott, de azt hittük, nem lesz baj belőle.

Andrew bólintott. Szerette volna megnyugtatni őket, de hogy keltsen bizalmat, ha maga sem bízik önmagában?

– Majd rendbe hozzuk hamarosan – motyogta. – Jöjjön el, kérem, a rendelőbe, egy félóra múlva. Majd adok egy kanalas orvosságot.

Lecsüggesztett fejjel hagyta el a kis lakást. Kétségbeesetten törte a fejét, az egész úton visszafelé és még a rendelőben is. Ez egy roskadozó kis fabódé volt dr. Page háza mellett. Meggyújtotta a gázt, és fel-alá járkált a poros polcokon sorakozó kék és zöld üvegek közt, agyát facsarva, tapogatózva a sötétségben. Nem talált semmi határozott tünetet. Meghűlés, egyszerű meghűlés; mi lehet más? De lelke mélyén tudta, hogy nem az, és gyűlölte magát tehetetlenségéért. No de mindegy. Szégyen ide, szégyen oda, időt kell nyernie. Eszébe jutott prof. Lamplough módszere. Ha klinikáján olyan eset volt, melyet nem tudott rögtön tisztázni, a beteg feje fölé ezt a három betűt írta a táblára: I. E. P. Ismeretlen eredetű pyrexia. Titokzatos láz. Az ilyen diagnózis megóv a felsüléstől, és mégis jó, tudományos hangzása van.

A szerencsétlen fiatal orvos elővett egy hatunciás üvegcsét, és öszszeráncolt homlokkal elkészítette a láz elleni mixtúrát. Salétrom, nátrium, szalicil... hol a fenében van a soda sal? Á, ott van a polcon... Igyekezett megnyugtatni magát, hogy ez kitűnő, bevált szer,

leküzdi a lázat, semmi esetre sem árthat. Prof. Lamplough gyakran hangoztatta, hogy a nátrium-szalicilát a legegyetemesebb orvosság.

Éppen elkészült az orvossággal, és a jól végzett munka enyhe elégtételével készült megírni a címkét, amikor nagy robajjal kinyílt az ajtó, és egy vörös képű, köpcös ember rontott be rajta, nyomában egy nagy kutyával. Pillanatnyi csend következett. A kutya lehasalt, gazdája pedig megállt Andrew előtt, és tetőtől talpig végignézett rajta. Andrew farkasszemet nézett vele. Furcsa ember, gondolta. Hatalmas szeges bakancsban volt, lábán durva bányászharisnya, kopott bársonyruháját átázott viaszosvászon köpeny takarta.

Végre megszólalt. Hangja gúnyos volt, de bosszantóan jól nevelt, nagyvilági:

– Bocsássa meg tolokodásomat, kollégám. Világosságot láttam az ablakban, gondoltam, hogy benézek, és bemutatkozom önnek. Denny vagyok, a mélyen tisztelt Lewis fődoktor úr asszisztense. Főnököm nemcsak doktor, hanem L. S. A. is. Bizonyára tudja, hogy mit jelent ez a cím! Le a kalappal egy olyan ember előtt, aki a Gyógyszerész Társaság tagja!

– Örülök. Nevem Manson – mondta Andrew zavartan.

Denny gyűrött papírzacskót vett elő zsebéből, és cigarettára gyűjtött. A gyufát hanyagul a padlóra dobta, és fesztelenül közelebb jött. Kezébe vette az orvosságos üvegcsét, elolvasta a címkét, kihúzta a dugót, megszagolta a folyadékot, aztán újra bedugaszolta. Morózus vörös arcát most nyájas mosoly öntötte el.

– Ragyogó! Amint látom, máris megkezdte áldásdús tevékenységét. Gratulálok! Háromóránként egy evőkanállal! Teremtő atyám! Milyen megnyugtató ismét találkozni ezzel a jó öreg hókuszpókuszzal! De miért háromóránként, kollégám? Miért nem háromszor napjában? Nem tudja ön, hogy a derék konzervatív előírás szerint

a kávéskanalak és evőkanalak elixírje akkor hat a legjobban, ha naponta háromszor sétál végig a nyelőcsövön?

Elhallgatott, de csak azért, hogy még szemtelenebbül folytassa:

– Nem árulná el, kedves doktor, hogy mi van benne? Szaga után ítélve salétromszesz. Csodálatos varázsszer ez a salétromszesz! Carminatív, stimuláns, diuretikus hatású, és nyugodtan itathatjuk a beteggel literszámra! Hogy is van a kis vörös könyvben? Kétely esetén rendeljünk salétromszeszt!... Vagy a pot. lod-ról mondja ezt? Ejnye, ejnye, úgy látszik, az orvostudomány alaptételeit is elfelejtetem már...

Kínos csönd következett, melyet még nyomasztóbbá tett az esőcseppek pergő kopogása a fabódé vékony tetején. Denny egy darabig élvezettel nézte Andrew megrökönyödését, aztán nagyot kacagott:

– De hagyjuk a tudományt, kedves kollégám. Ellenállhatatlan kíváncsiság emészt. Mondja meg nekem, minek jött ide Blaellybe?

Ez már sok volt. Andrew elvörösödött dühében. Goromba hangon odavágta:

– Hogy minek jöttem ide? A tervem az, hogy Blaellyből klimatikus gyógyhelyet csináljak. Afféle divatos üdülőtelepet, érti?

Denny most kacagott csak igazán.

– Nagyon szellemes, kedves doktor. Ez az a mindent lehengetlő, igazi skót humor. Sajnos a víz itt olyan egészségtelen, hogy az üdülőtelep bajosan lesz megvalósítható. Ami pedig a kollégákat illeti, az itt működő orvosokat, azok e nemes és dicső pálya hajótöröttei. Az orvostudomány csőcselékhadai Blaellyben adnak egymásnak találkozt.

– Beleértve önt is?

– Ahogy mondja, kedves kollégám! – felelte Denny nyugodtan. Bozontos, rőt szemöldökét összeráncolva komoran nézett Andrew-ra.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

De csúnya arca lassanként megenyhült, és még mindig keserű, de egy árnyalattal barátságosabb hangon folytatta:

– Idehallgasson, Manson. Ön kezdő ember. Lehet, hogy a legelőkelőbb orvosok utcájában, a londoni Harley Streeten fogja végezni, amit szívből kívánok önnek. De egyelőre itt van, és ismernie kell a Blaenellyben uralkodó állapotokat. Ez nem az a hely, ahol idealista fiatal orvosok álma megtestesül. Itt nincs kórház, nincs ambulancia, nincs röntgen, nincs semmi. Ha operálnia kell, elvégzi egy konyhaasztalon, és utána megmosakodhatik a szennyvízvödör fölött. A higiénikus viszonyokról jobb hallgatni. Nyáron a gyermekek hullanak a kolerától, akár a legyek. A maga főnöke, ez a szerencsétlen Page, derék doktor volt valamikor, de ma már kész. Soha többé nem lesz orvos. Ma már csak azért van a világon, hogy felesége, az a szörnyű Blodwen élőködje rajta. Lewis, az én gazdám, harácsoló üzletember, semmi egyéb. Egy másik kollégánk, Bramwell, akit Ezüstkirálynak hívunk, szentimentális, mutatós doktor bácsi, de tudása nulla. És itt vagyok én. Rólam majd felvilágosítják a többiek. A legenyhébb, amit mondhatok magamról, hogy részeg disznó vagyok. Jenkins, a maga szende patikusa, ügyes ember; virágzó kis mellékfoglalkozása van, pirulákat gyárt asszonyok számára. No, mára elég volt. Gyerünk, Hawkins!

A kutya már indult az ajtó felé. Denny még visszafordult onnan. Pillantása szórakozottan vándorolt az orvosságos üvegtől Manson arcáig.

– Mit is akartam még mondani? A Glydar Place környékén nagyon sok a bélhurut. De talán nem is bélhurut? Ajánlom szíves figyelmébe.

Bumm! Az ajtó becsukódott. Dr. Philip Denny és kutyája, Hawkins eltűnt a vizes sötétségben, még mielőtt Andrew magához tért volna.